

**Bryssel den 3 mars 2025
(OR. en)**

6693/25

**Interinstitutionellt ärende:
2025/0034(NLE)**

**RECH 76
COMPET 109**

FÖRSLAG

från:	Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör
inkom den:	28 februari 2025
till:	Thérèse BLANCHET, generalsekreterare för Europeiska unionens råd
Komm. dok. nr:	COM(2025) 62 final
Ärende:	Förslag till RÅDETS REKOMMENDATION om den politiska agendan för det europeiska forskningsområdet 2025– 2027

För delegationerna bifogas dokument – COM(2025) 62 final.

Bilaga: COM(2025) 62 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 28.2.2025
COM(2025) 62 final

2025/0034 (NLE)

Förslag till

RÅDETS REKOMMENDATION

om den politiska agendan för det europeiska forskningsområdet 2025–2027

(Text av betydelse för EES)

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

• Motiv och syfte med förslaget

Syftet med det europeiska forskningsområdet är att skapa ett område ”med fri rörlighet för forskare, vetenskapliga rön och teknik” (artikel 179 i EUF-fördraget). Det europeiska forskningsområdet lanserades på nytt 2020, inklusive antagandet av pakten för forskning och innovation (FoI) i Europa¹, där följande gemensamma prioriterade åtgärdsområden för medlemsstaterna formulerades:

- (1) En fördjupad, verkligt fungerande inre marknad för kunskap.
- (2) Tillsammans ta itu med den gröna och digitala omställningen och andra utmaningar som påverkar samhället och öka samhällets deltagande i det europeiska forskningsområdet.
- (3) Öka tillgången till spetskompetens inom forskning och innovation i hela unionen och förbättra sammanlänkningarna mellan innovationsekosystem i hela unionen.
- (4) Främja samordnade investeringar och reformer inom forskning och innovation.

Genom att inrätta nya styrningsstrukturer och en första politisk agenda för det europeiska forskningsområdet 2022–2024 med konkreta åtgärder gav EU ny kraft åt det europeiska forskningsområdet, med anpassning av strategierna och politiken för forskning och innovation. Betydande framsteg har gjorts genom samarbete med medlemsstaterna, särskilt när det gäller att ta itu med fragmenteringen av deras FoI-system. Initiativen har varit inriktade på forskningskarriärer, forskningsinfrastruktur, öppen vetenskap, skapande av förtroende för vetenskap genom medborgardeltagande och mobilisering av resurser för tematiskt FoI-samarbete. Den gemensamma prioriteringsprocessen, som skapats gemensamt av medlemsstaterna, berörda parter och kommissionen, har främjat en känsla av egenansvar och ökat engagemanget för genomförandet av det europeiska forskningsområdet, särskilt genom den första politiska agendan.

Liksom den första politiska agendan för det europeiska forskningsområdet 2022–2024 innehåller den andra politiska agendan för 2025–2027 en beskrivning av konkreta verksamheter för det europeiska forskningsområdet och fungerar som en strategisk ram för att främja samarbete mellan EU-länderna, göra FoI-systemen mer ändamålsenliga och gemensamt ta itu med samhällsutmaningar. Med utgångspunkt i lärdomarna från genomförandet av den första agendan skapar den andra en balans mellan att fördjupa åtgärderna för de nuvarande prioriteringarna genom **strukturella strategier** och att bredda visionen för det europeiska forskningsområdet genom **nya åtgärder**. De strukturella strategierna är långsiktiga strategier för det europeiska forskningsområdet och innefattar öppen vetenskap, forskningsinfrastruktur och forskarkarriärer; de är inte begränsade till enskilda politiska agendor utan är införlivade i den nationella och europeiska politiken. Åtgärderna för det europeiska forskningsområdet är koncisa, politiska och

¹ Rådets rekommendation (EU) 2021/2122.

målinriktade för att ge EU, medlemsstaterna och berörda parter ett betydande mervärde. Åtgärder för artificiell intelligens inom vetenskap, forskningssäkerhet, vetenskapligt baserad politik och rättvis vetenskap konstaterades utgöra brister där samarbete ansågs nödvändigt. Överlag ger detta nästa politiska agenda för det europeiska forskningsområdet 2025–2027 ett tydligare politiskt fokus och en tydligare struktur för att göra genomförandet enklare för nationella förvaltningar och berörda parter.

Den politiska agendan för det europeiska forskningsområdet är ett icke-bindande instrument för att styra politiken på nationell nivå och EU-nivå i linje med de mål för det europeiska forskningsområdet som anges i artikel 179 i EUF-fördraget. Den samordnar medlemsstaternas prioriteringar i arbetet med att främja det europeiska forskningsområdet på grundval av gemensamma åtgärder. Den främjar därmed frivilligt samarbete och frivillig samordning mellan medlemsstaterna och EU. Eftersom den är frivillig saknas rättslig verkställighet av genomförandet. Genomförandet av den politiska agendan följer logiken i den variabla geometrin. Det europeiska forskningsområdets forum, som sammanför Europeiska kommissionen, medlemsstaterna, länder som är associerade till Horisont Europa och berörda parter på EU-nivå, fungerar som styrande organ för att gemensamt samordna genomförandet av verksamheten för det europeiska forskningsområdet.

Även om icke-lagstiftningsinitiativ, såsom den politiska agendan för det europeiska forskningsområdet 2022–2024, som innehåller frivilliga åtaganden i form av åtgärder för det europeiska forskningsområdet, har åstadkommit stora framsteg är de fortfarande otillräckliga för att ta itu med strukturella hinder. I kommissionens meddelande av den 22 oktober 2024 om genomförandet av det europeiska forskningsområdet² betonades långvariga problem såsom skillnader i forsknings-, utvecklings- och innovationsresultat mellan medlemsstaterna, otillräckliga privata och offentliga investeringar i forskning, utveckling och innovation som understiger målet på 3 % av BNP, fragmenterade regelverk, begränsat stöd till tekniköverföring samt fragmenterad forsknings- och teknikinfrastruktur. I meddelandet framhölls sammanfattningsvis behovet av starkare styrning.

För att ta itu med systemutmaningarna kommer framtida lagstiftningsinitiativ att komplettera den politiska agendan för det europeiska forskningsområdet, och det skulle kunna införas lagstiftningsåtgärder som går utöver de frivilliga åtgärderna i den icke-bindande politiska agendan för det europeiska forskningsområdet. Sådana initiativ (t.ex. en rättsakt om det europeiska forskningsområdet) kommer att utgöra en möjlighet att ta itu med problem genom harmonisering, en enhetlig tillämpning av regler och verkställande av EU:s politik för att skapa lika villkor i alla medlemsstater. De skulle kunna tillämpas på områden där man bedömer att det krävs bindande regler eller strukturer utöver frivilliga samordnings- och samarbetsåtgärder för att målen för det europeiska forskningsområdet ska uppnås. Detta bör avsevärt minska fragmenteringen av politiken och systemen för forskning och innovation inom EU.

² COM(2024) 490.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

• Rättslig grund

Den rättsliga grunden för detta initiativ är artikel 292 i EUF-fördraget. I enlighet med artikel 292 i EUF-fördraget kan rådet anta rekommendationer och ska besluta på förslag av kommissionen i samtliga fall där fördragen föreskriver att rådet ska anta akter på förslag av kommissionen. Enligt artikel 179.1 i EUF-fördraget ska EU ha som mål att stärka sin vetenskapliga och tekniska grund genom att åstadkomma ett europeiskt forskningsområde med fri rörlighet för forskare, vetenskapliga rön och teknik, att främja utvecklingen av EU:s konkurrensförmåga, inbegripet inom dess industri, och att underlätta all forskning som anses nödvändig. Enligt artikel 181 i EUF-fördraget ska EU och medlemsstaterna samordna sin verksamhet inom forskning och teknisk utveckling för att säkerställa det inbördes sammanhanget mellan medlemsstaternas politik och EU-politiken.

I nära samarbete med medlemsstaterna får kommissionen ta alla lämpliga initiativ för att främja denna samordning, särskilt initiativ för att fastställa riktlinjer och indikatorer, organisera utbyte av bästa praxis och utforma det arbete som behövs för regelbunden övervakning och utvärdering. Europaparlamentet ska informeras fullt ut. Genom artikel 182.5 ges möjlighet att komplettera de i det fleråriga ramprogrammet angivna verksamheterna genom att ge Europaparlamentet och rådet rätt att, i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén, anta de åtgärder som behövs för att genomföra det europeiska forskningsområdet.

Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)

Syftet med det europeiska forskningsområdet är att skapa ett område ”med fri rörlighet för forskare, vetenskapliga rön och teknik” (artikel 179.1 i EUF-fördraget). Eftersom detta är ett initiativ för flernivåstyre och följer en strategi som omfattar hela statsförvaltningen (som säkerställer att politiken anpassas på olika förvaltningsnivåer och mellan olika politikområden) är det i linje med subsidiaritetsprincipen. Det respekterar medlemsstaternas behörighet på detta område och syftar till att se till att forsknings- och innovationspolitiken är samstämmig på alla förvaltningsnivåer (lokal, regional, nationell och global nivå). Genom det europeiska forskningsområdet införs initiativ som ger större delen av EU-mervärdet på europeisk nivå, samtidigt som kopplingen till och beaktandet av nationella och regionala politiska åtgärder säkerställs. Detta initiativ överensstämmer med subsidiaritetsprincipen eftersom förslaget i enlighet med artikel 4.3 i EUF-fördraget inte omfattas av EU:s exklusiva befogenhet.

• Proportionalitetsprincipen

De föreslagna åtgärderna står i proportion till de eftersträlvade målen. Förslaget stöder uppnåendet av målen för det nya europeiska forskningsområdet. Det kompletterar de nationella insatserna för att skapa ett forskningsinriktat, värdebaserat, utmärkt och effektdrivet forskningsområde. Förslaget respekterar medlemsstaternas praxis och följer ett differentierat tillvägagångssätt som återspeglar medlemsstaternas olika ekonomiska, finansiella och sociala situation samt mångfalden av forskningssystem, forskningsinstitutioner och

forskningsorganisationer. Förslaget tar hänsyn till att olika nationella, regionala eller lokala förhållanden kan leda till skillnader i hur den föreslagna rekommendationen genomförs.

- **Val av instrument**

Mot bakgrund av lärdomarna från den första politiska agendan för det europeiska forskningsområdet 2022–2024 understryker kommissionen genom valet av en rådsrekommendation sitt åtagande att stärka det europeiska forskningsområdets samarbetsbaserade styrning genom att omsätta resultatet av det gemensamma arbetet med medlemsstaterna, länder som är associerade till Horisont Europa och berörda parter på EU-nivå i ett förslag till rådets rekommendation. Syftet är att främja egenansvar och ett väl underbyggt åtagande från medlemsstaternas och de berörda parternas sida, vilket ska ligga till grund för ytterligare samarbete om de överenskomna åtgärderna och strukturella strategierna för gemensamma åtgärder. Det är också en fortsättning på det flexibla tillvägagångssätt som följts för att genomföra åtgärder för det europeiska forskningsområdet och den politiska agendans frivilliga karaktär.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **INSAMLING OCH ANVÄNDNING AV SAKKUNNIGUTLÅTANDEN**

Europeiska kommissionen underbyggde sitt förslag till politisk agenda för det europeiska forskningsområdet 2025–2027 med bevis från den första övervakningscykeln för det europeiska forskningsområdet 2023. Cykeln omfattade den första 18-månadersöversynen av genomförandet av den politiska agendan för det europeiska forskningsområdet 2022–2024 på EU-nivå (rapport på EU-nivå), landsrapporter om det europeiska forskningsområdet rörande alla medlemsstater samt elva länder som är associerade till Horisont Europa, den första resultattavlan för det europeiska forskningsområdet och den första instrumentpanelen för det europeiska forskningsområdet. I 18-månadersrapporten på EU-nivå gjordes en bedömning av framstegen på de prioriterade områdena för gemensamma åtgärder inom det europeiska forskningsområdet, i enlighet med pakten för forskning och innovation i Europa, och av genomförandet av den politiska agendan för det europeiska forskningsområdet. Landsrapporterna innehöll samma analys fast på nationell nivå. Resultattavlan för det europeiska forskningsområdet innefattade en bedömning av den övergripande konsolideringen av och de kollektiva framstegen med det europeiska forskningsområdets prioriteringar 2023 för EU som helhet, medan instrumentpanelen omfattade en bedömning av framstegen på nationell nivå. Alla rapporter finns tillgängliga för allmänheten på den politiska plattformen för det europeiska forskningsområdet³.

- **Konsekvensbedömning**

Ingen konsekvensbedömning har gjorts. Eftersom det rör sig om ett förslag från kommissionen till rådets rekommendation, inklusive det europeiska forskningsområdets verksamhet för framtiden, kan effekterna inte tydligt fastställas på förhand. Dessutom har den politiska agendan

³ <https://european-research-area.ec.europa.eu/>.

för det europeiska forskningsområdet 2025–2027 utarbetats i samarbete med expertgruppen inom ramen för det europeiska forskningsområdets forum, vilken sammanför medlemsstaterna, länder som är associerade till Horisont Europa och berörda parter. Det förberedande arbetet diskuterades i rådet (särskilt i kommittén för det europeiska forskningsområdet och innovation samt genom antagandet av rådets slutsatser om att främja EU:s konkurrenskraft, stärka det europeiska forskningsområdet och åtgärda dess fragmentering⁴), vilket visar att medlemsstaterna och berörda parter förväntas anta detta dokument.

- **Lagstiftningens ändamålsenlighet och förenkling**

Ej tillämpligt.

- **Grundläggande rättigheter**

Ej tillämpligt.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Ej tillämpligt.

5. ÖVRIGA INSLAG

- **Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering**

Genomförandet av den politiska agendan för det europeiska forskningsområdet 2025–2027 övervakas genom övervakningsmekanismen för det europeiska forskningsområdet. Denna övervakningsmekanism grundar sig på kraven i rådets rekommendation om en pakt för forskning och innovation i Europa. Den 10 juni 2022 lade Europeiska kommissionen för rådet fram ramverket för den framtida övervakningsmekanismen för det europeiska forskningsområdet (*Framework for the Future ERA Monitoring Mechanism*), där mekanismens inslag anges i detalj.

För att bedöma genomförandet av de åtgärder som överenskommits inom ramen för den politiska agendan för det europeiska forskningsområdet på både nationell nivå och EU-nivå och för att bedöma EU:s och medlemsstaternas resultat när det gäller att uppnå målen för det europeiska forskningsområdet omfattar övervakningsmekanismen både kvalitativa och kvantitativa rapporteringsverktyg.

- **Ingående redogörelse för de specifika bestämmelserna i förslaget**

Ej tillämpligt.

⁴ 16179/24.

Förslag till

RÅDETS REKOMMENDATION

om den politiska agendan för det europeiska forskningsområdet 2025–2027

(Text av betydelse för EES)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 292 första och andra meningarna,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och
av följande skäl:

- (1) I dag står EU inför många olika utmaningar som saknar motstycke. Världsordningen håller på att förändras och vårt samhälles välbefinnande och säkerhet skakas i grunden av ett turbulent geopolitiskt sammanhang, ökande ekonomisk konkurrens, en oerhört snabb och omvälvande teknisk revolution samt klimatförändringarna och deras konsekvenser. Behovet av att stärka EU:s ledarskap och strategiska oberoende på viktiga tekniska områden har blivit akut. I detta sammanhang är vetenskap, teknik och innovation avgörande för att minska EU:s sårbarheter och frigöra dess fulla potential. Dessutom spelar forskning och innovation (FoI) en viktig roll för att stärka EU:s hållbara konkurrenskraft.
- (2) Utvecklingen av det europeiska forskningsområdet står i centrum för våra insatser för att möta dessa utmaningar. Ambitionen att skapa det europeiska forskningsområdet som en inre marknad för forskning, teknik och innovation utformades 2000 och fastställdes i Lissabonfördraget som ett specifikt EU-mål. Den senaste tidens politiska ambition att upprätta en forsknings- och innovationsunion som leder till en gemensam europeisk strategi och politik för forskning och innovation samt att gå vidare med ”den femte friheten” visar att det finns ett kontinuerligt behov av att vidareutveckla ett område där länder samlas för att samordna och förbättra sina nationella politiska åtgärder och forsknings- och innovationsekosystem, med fri rörlighet för kunskap, forskare och teknik. Större samordning i hela EU genom det europeiska forskningsområdet kan bidra till att stimulera investeringar och reformer samt spela en viktig roll för att främja hållbar konkurrenskraft, i linje med målen för konkurrenskraftskompassen⁵.
- (3) Det europeiska forskningsområdet har under de senaste 25 åren uppnått viktiga framsteg inom centrala politikområden, däribland forskningsinfrastruktur, öppen vetenskap,

⁵ COM(2025) 30 final.

internationellt samarbete, jämn könsfördelning inom forskning och innovation, gemensam programplanering, forskarkarriärer och forskares rörlighet. För att bidra till dessa framsteg har Marie Skłodowska-Curie-åtgärderna finansierat över 150 000 framstående forskare, särskilt genom doktorandprogram av hög kvalitet, stipendier till postdoktorander samt personalutbyte inom forskning och innovation, Euraxess har gett stöd till över 2 miljoner forskare i fråga om deras karriärutveckling och rörlighet i hela Europa och det europeiska öppna forskningsmolnet ger sömlös tillgång till data av hög kvalitet och digitala tjänster samtidigt som det stöder samarbete över gränser och discipliner.

- (4) Under 2021 fastställde medlemsstaterna och kommissionen en ny vision och politisk ram, som beskrivs i rådets slutsatser om den framtida styrningen av det europeiska forskningsområdet⁶ och pakten för forskning och innovation⁷. I visionen fastställs de gemensamma värden och principer som kommer att vara vägledande för forskning och innovation samt prioriterade gemensamma åtgärder. I pakten upprepade medlemsstaterna sitt åtagande att samarbeta för att uppnå målen för det europeiska forskningsområdet i syfte att främja integration och samarbete och minska fragmenteringen inom vetenskaplig forskning, teknik och innovation i Europa. Medlemsstaterna bekräftade på nytt sitt åtagande att förbättra samordningen och anpassa den nationella politiken för forskning och innovation för att skapa ett mer integrerat och effektivt forskningsekosystem i rådets slutsatser från 2024 om att främja EU:s konkurrenskraft, stärka det europeiska forskningsområdet och åtgärda dess fragmentering⁸.
- (5) Den första politiska agendan för 2022–2024 skapade en stabil grund för att uppnå målen för det europeiska forskningsområdet. Den omsatte de prioriterade områdena inom ramen för pakten för forskning och innovation i en rad konkreta åtgärder. Tillsammans genomförde kommissionen, medlemsstaterna, länder som är associerade till Horisont Europa och berörda parter på EU-nivå 17 åtgärder. Som en del av den nya styrningen spelar det europeiska forskningsområdets forum och dess undergrupper en unik roll när det gäller att stödja genomförandet av det europeiska forskningsområdet och dess åtgärder. De fungerar som en bro mellan organ på EU-nivå, nationell och regional nivå och underlättar samarbetet. Den inkluderande och delaktighetsbaserade strategin säkerställer att alla röster hörs. Detta främjar innovativa strategier och ett delat egenansvar för politiken för att stärka Europas forsknings- och innovationsekosystem. I egenskap av rådgivande organ för strategisk politik på hög nivå tillhandahåller kommittén för det europeiska forskningsområdet och innovation rådgivning i god tid till rådet och kommissionen.
- (6) Kommissionen belyste framstegen med den politiska agendan för det europeiska forskningsområdet 2022–2024 och den nya styrningen i meddelandet om genomförande av det europeiska forskningsområdet från 2024⁹. De viktigaste framstegen med att tillgodose en rad forsknings- och innovationsbehov i hela Europa inom ramen för den

⁶ 14308/21.

⁷ Rådets rekommendation (EU) 2021/2122.

⁸ 16179/24.

⁹ COM(2024) 490.

första politiska agendan för det europeiska forskningsområdet 2022–2024 är bland annat 1) inrättandet av koalitionen för forskningsbedömning, 2) offentliggörandet av uppförandekoden *Zero-tolerance code of conduct – Counteracting gender-based violence, including sexual harassment, in the EU research and innovation system*, 3) främjandet av omställningen till grön energi genom genomförandet av det europeiska forskningsområdets pilotprojekt om förnybar vätgas, 4) skapandet av nätverket för förvaltande myndigheter för FoI och sammanhållning som sammanför forsknings- och innovationspolitiska aktörer och förvaltande myndigheter för att bedöma innovationsklyftan, öka spetskompetensen och dra nytta av befintliga breddningsinstrument, och 5) utarbetandet av en ny ram för övervakning och utvärdering av det europeiska forskningsområdet.

- (7) Den andra politiska agendan för det europeiska forskningsområdet 2025–2027 bygger på denna strategi och är utformad för att hantera de aktuella utmaningarna. På grundval av de prioriterade områdena för gemensamma åtgärder inom ramen för pakten för forskning och innovation och resultaten av genomförandet av den första politiska agendan för det europeiska forskningsområdet 2022–2024 beskrivs i den andra politiska agendan elva strukturella strategier och åtta konkreta åtgärder för det europeiska forskningsområdet. De är resultatet av en omfattande process för gemensamt skapande inom det europeiska forskningsområdets forum och kommittén för det europeiska forskningsområdet och innovation, och målet är att påbörja genomförandet 2025. Den första och den andra politiska agendan för det europeiska forskningsområdet är sammankopplade. Den politiska agendan för 2025–2027 ger kontinuitet i den pågående politiken inom ramen för den första agendan, berör det europeiska forskningsområdets centrala långsiktiga mål och har den flexibilitet som krävs för att tillgodose nya strategiska behov.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS FÖLJANDE:

1. Medlemsstaterna antar den politiska agendan för det europeiska forskningsområdet 2025–2027 med elva strukturpolitiska långsiktiga strategier för det europeiska forskningsområdet, som inte är begränsade till enskilda politiska agendor men som ändå har en treårig arbetsplan, och med åtta åtgärder för det europeiska forskningsområdet som ska slutföras inom den treåriga politiska agendan. Alla förslag beskrivs närmare i bilagan.
2. Medlemsstaterna genomför på frivillig basis följande strukturella strategier och åtgärder för det europeiska forskningsområdet, i linje med de fyra prioriterade områdena för gemensamma åtgärder inom ramen för pakten för forskning och innovation. Dessa strukturella strategier och åtgärder är inriktade på att i) tillföra ett tydligt mervärde på nationell nivå och EU-nivå, ii) få ett genomslag genom att inom tre år uppnå specifika och konkreta resultat, iii) bygga vidare på ett ständigt gemensamt skapande mellan medlemsstaterna, kommissionen och berörda parter, iv) vara fristående med en huvudverksamhet, dvs. inga delåtgärder, och v) genomföras med variabel geometri, vilket möjliggör flexibilitet vad gäller i vilken utsträckning länderna kan delta.

1. **PRIORITERAT OMRÅDE: EN FÖRDJUPAD, VERKLIGT FUNGERANDE INRE MARKNAD FÖR KUNSKAP**

Den fria rörligheten för forskare, kunskap och data är avgörande för att bygga upp ett effektivare och mer inkluderande europeiskt forsknings- och innovationssystem. Den bidrar till att minimera dubbleringen av resurser och skapa den kritiska massa som krävs för att vara effektiv. För att främja EU:s konkurrenskraft är det viktigt att stärka EU:s internationella ställning och vetenskapliga ledarskap genom att bedriva banbrytande grundforskning och tillämpad forskning.

EU kommer att fortsätta att arbeta med denna prioritering genom följande strukturella strategier:

Öppen vetenskap – möjliggöra öppen vetenskap genom delning och återanvändning av data, bland annat genom det europeiska öppna forskningsmolnet. **Forskningsinfrastruktur** – stärka hållbarheten, tillgängligheten och resiliensen hos forskningsinfrastrukturen inom det europeiska forskningsområdet. **Jämställdhet, lika möjligheter för alla och inkludering** – stärka inkluderande och intersektionell jämställdhet inom det europeiska forskningsområdet. **Forskarens karriärer och rörlighet** samt **system för bedömning och belöning av forskning** – göra forskarkarriärer mer attraktiva och hållbara samt reformera forskningsbedömningen. **Kunskapsutnyttjande** – utöka kapaciteten och verksamheten för kunskapsutnyttjande. **Globalt engagemang** – en global strategi för forskning och innovation.

Följande åtgärder för det europeiska forskningsområdet föreslås för de kommande tre åren:

- Rättvisa inom öppen vetenskap.
- Främja det europeiska ekosystemet för vetenskap för politik.
- Underlätta och påskynda en ansvarsfull användning av AI inom vetenskapen i EU.
- Öka forskningssäkerheten.

2. **PRIORITERAT OMRÅDE: TILLSAMMANS TA ITU MED DEN GRÖNA OCH DEN DIGITALA OMSTÄLLNINGEN OCH ANDRA UTMANINGAR SOM PÅVERKAR SAMHÄLLET OCH ÖKA SAMHÄLLETS DELTAGANDE I DET EUROPEISKA FORSKNING SOMRÅDET**

För att det europeiska forskningsområdet ska kunna öka konkurrenskraften, förbättra livskvaliteten för människor i EU och ta itu med samhällsutmaningar såsom den gröna och den digitala omställningen måste det skapa synergier med sektorspolitik och industripolitik. Investeringar i forskning och innovation måste ge konkreta resultat som används och sprids av marknaden.

Följande strukturella strategier har varit viktigast för att ta itu med detta prioriterade område:

Utmaningsbaserade initiativ – göra den strategiska EU-planen för energiteknik till en viktig tematisk del av det europeiska forskningsområdet. **Synergier med utbildning och den europeiska kompetensagendan** – förbättra kopplingen mellan forskning och innovation och högre utbildning inom det europeiska forskningsområdet och frigöra de europeiska forsknings- och innovationsekosystemens fulla potential. **Ett aktivt medborgar- och samhällsengagemang inom forskning och innovation** – öka förtroendet för vetenskapen genom att främja medborgarnas deltagande och engagemang samt kommunikationen rörande vetenskap.

Följande åtgärder för det europeiska forskningsområdet föreslås för de kommande tre åren:

- Påskynda investeringar i forskning och innovation för Europas industriella omställning och konkurrenskraftiga hållbarhet.
- Påskynda nya metoder för att främja biomedicinsk forskning samt testning av läkemedel och medicintekniska produkter.
- En harmoniserad och samordnad ram för en europeisk strategi för integritet och etik inom forskning och innovation mot bakgrund av nya utmaningar.

3. PRIORITERAT OMRÅDE: ÖKA TILLGÅNGEN TILL SPETSKOMPETENS INOM FORSKNING OCH INNOVATION I HELA UNIONEN OCH FÖRBÄTTRA SAMMANLÄNKNINGARNA MELLAN INNOVATIONSEKOSYSTEM I HELA UNIONEN

Spetskompetensen inom forskning sträcker sig över hela Europa, i alla åldrar samt inom alla discipliner och sektorer. Dess fulla potential har ännu inte frigjorts på grund av betydande skillnader i möjligheter för forskare och innovatörer inom det europeiska forskningsområdet. En strukturell strategi för att hantera detta prioriterade område är att skapa **synergier mellan finansieringsprogram på EU-nivå samt nationell och regional nivå** – förbättra EU:s tillgång till spetskompetens.

Följande åtgärd för det europeiska forskningsområdet föreslås för de kommande tre åren:

- Stärkt forskning och utveckling: en ny era inom forskningsförvaltning.

4. PRIORITERAT OMRÅDE: FRÄMJA SAMORDNADE INVESTERINGAR OCH REFORMER INOM FORSKNING OCH INNOVATION

Mot bakgrund av EU:s inriktning på nyckelområden för framtida konkurrenskraft, hållbarhet och välbefinnande skulle det vara kontraproduktivt att dubblera, ersätta eller fragmentera investeringar och initiativ inom forskning och innovation. Gränsöverskridande samarbete kan öka effektiviteten genom att samla resurser för att uppnå en kritisk massa och öka kunskapsspridningseffekterna för att främja innovation. För att se till att dessa investeringar är effektiva och verkningsfulla kommer det också att krävas att man i vissa fall utformar, genomför och övervakar strukturreformer i

nationella system för forskning och utveckling. Syftet med dessa reformer är att öka den vetenskapliga spetskompetensen, utnyttja forskningsresultat, stärka kopplingarna mellan vetenskapen och näringslivet och rikta strategier för att stödja företagsinnovation på ett bättre sätt.

Inga särskilda åtgärder för det europeiska forskningsområdet föreslås inom ramen för detta mål, men det är allmänt erkänt att främjandet av investeringar i forskning och innovation och antagandet av strukturreformer förblir en viktig prioritering för Europeiska kommissionen och medlemsstaterna för att bedriva ett nära samarbete med hjälp av en rad befintliga instrument. Närmare bestämt förväntas genomförandet av åtgärderna för forskning och innovation inom ramen för EU:s facilitet för återhämtning och resiliens öka den nationella innovationskapaciteten, särskilt i länder som fortfarande släpar efter.

Genom den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken utför Europeiska kommissionen en djupgående analys av de nationella FoI-systemen och utfärdar landsspecifika rekommendationer om hur varje land kan stärka sin innovationspotential. Kommissionen övervakar därefter medlemsstaternas politiska åtgärder för att bedöma framstegen med att överbygga de konstaterade bristerna inom forskning och innovation. För att stödja deras ansträngningar att förbättra sina FoI-system genom reformer kan medlemsstaterna och associerade länder få expertstöd inom ramen för Horisont Europas enhet för politiskt stöd, ett instrument som har visat sig vara mycket framgångsrikt när det gäller att förbättra beslutsfattandet och fastställa reformvägar, och den bilaterala förstärkta dialogen med medlemsstaterna om gemensamt överenskomna FoI-ämnen.

3. Den fastställda samarbetsramen mellan Europeiska kommissionen, medlemsstaterna, associerade länder och intresseorganisationer i form av det europeiska forskningsområdets forum och kommittén för det europeiska forskningsområdet och innovation bör upprätthållas som en central mekanism för styrningen av det europeiska forskningsområdet. Genomförandet av nästa politiska agenda för det europeiska forskningsområdet 2025–2027 kommer att förbli en inkluderande och öppen strävan på alla förvaltningsnivåer för att främja gemensamt skapande av och egenansvar för agendan. Det europeiska forskningsområdets forum fortsätter att vara ett bollplank för att diskutera nya utmaningar, utöver verksamheterna inom ramen för agendan för det europeiska forskningsområdet 2025–2027, som kräver samarbete mellan länder och omfattas av pakten för forskning och innovation, såsom en uppföljning av friheten för vetenskaplig forskning.
4. Ett samordnat genomförande bör säkerställa ett aktivt och brett deltagande av berörda parter på EU-nivå över hela spektrumet, från forskning till innovation och marknadsspridning. Kategorierna av berörda parter inom det europeiska forskningsområdets forum bör ses över för att uppnå en större representation av de olika intressena.
5. Medlemsstaterna och Europeiska kommissionen bör stödja ett fullständigt deltagande av länder som är associerade till Horisont Europa och paraplyorganisationer för berörda

parter på EU-nivå i genomförandet av den politiska agendan för det europeiska forskningsområdet 2025–2027.

6. Investeringarna i forskning och innovation i EU lever inte upp till ambitionsnivån, och ligger fortfarande under investeringsnivån hos många av EU:s globala konkurrenter. För närvarande spenderar EU omkring 2,3 % av sin BNP på forskning och utveckling, vilket är långt under det mål på 3 % som fastställdes 2002 i Barcelonaförklaringen. För att möta den mångfasetterade utmaningen att nå målet på 3 % krävs samordnade åtgärder för att främja offentliga och privata investeringar i forskning och utveckling. Ytterligare reformer behövs också för att förbättra de nationella forsknings- och innovationsekosystemen och maximera effekterna av ökade investeringar i forskning och innovation. Utöver det prioriterade området ”Främja samordnade investeringar och reformer inom forskning och innovation” inom ramen för pakten för forskning och innovation bör medlemsstaterna och kommissionen fortsätta sina ansträngningar i denna riktning.
7. Europeiska kommissionen och medlemsstaterna bör fortsätta att genomföra den övervakningsmekanism för det europeiska forskningsområdet som beskrivs översiktligt i pakten för forskning och innovation i Europa och beskrivs närmare i ramverket för den framtida övervakningsmekanismen för det europeiska forskningsområdet (*Framework for the future ERA monitoring mechanism*), som kommissionen lade fram för rådet den 10 juni 2022¹⁰. Övervakningsmekanismen för det europeiska forskningsområdet kommer att användas för att bedöma framstegen med prioriteringarna för det europeiska forskningsområdet, enligt definitionen i pakten för forskning och innovation. Övervakningsmekanismen bör bestå av
 - (1) en resultattavla för det europeiska forskningsområdet för att övervaka framstegen mot målen för det europeiska forskningsområdet både på EU-nivå och på nationell nivå, vilken ska uppdateras regelbundet,
 - (2) en regelbunden övervakningsrapport om det europeiska forskningsområdet från kommissionen till rådet för att granska genomförandet av den politiska agendan för det europeiska forskningsområdet,
 - (3) regelbundna landsrapporter om det europeiska forskningsområdet för att granska ländernas framsteg med genomförandet av den politiska agendan för det europeiska forskningsområdet.

Medlemsstaterna kommer att fortsätta att utbyta information om det europeiska forskningsområdet, särskilt genom att tillhandahålla data och information via den politiska plattformen för det europeiska forskningsområdet. Medlemsstaterna kommer även att främja genomförandet av åtgärderna och resultaten för det europeiska forskningsområdet i sina länder, med hjälp av det stöd som finns tillgängligt.

¹⁰ Rådets not 9578/22.

Utfärdad i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande